

Ohje sähköverkkoluvan hakemisesta uudistetun sähkömarkkinalain (588/2013) voimaan tullessa

Tämä ohje koskee jakeluverkonhaltijan sähköverkkolupaa ja suljetun jakeluverkon sähköverkkolupaa sekä niiden hakemista uudistetun sähkömarkkinalain (588/2013) tullessa voimaan 1.9.2013.

Sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 1 momentin kohdan 6 mukaan sähköverkkotoiminnalla tarkoitetaan sähköverkon asettamista vastiketta vastaan sähkönsiirtoa tai jakelua ja muita sähköverkon palveluja tarvitsevien käyttöön.

Sähkömarkkinalain (588/2013) 4 §:n mukaan sähköverkkotoimintaa saa harjoittaa Suomessa sijaitsevassa sähköverkossa vain Energiamarkkinaviraston myöntämällä luvalla (sähköverkkolupa). Sähköverkkolupaa ei voida siirtää toiselle. Sähköverkkolupa myönnetään toistaiseksi tai erityisestä syystä määräajaksi.

Sähkömarkkinalain tullessa 1.9.2013 voimaan jokaisen toimivan sähkönsiirtoverkonhaltijan ja suurjännitteisin jakeluverkonhaltijan sekä sen, joka on saanut Energiamarkkinavirastolta aiemman sähkömarkkinalain (386/1995) 4 §:n 3 momentin nojalla vapautuksen sähköverkkotoiminnan luvanvaraisuudesta sekä muun, joka harjoittaa sähkömarkkinalain (588/2013) mukaista verkkotoimintaa, on haettava joko jakeluverkonhaltijan sähköverkkolupaa tai suljetun jakeluverkon sähköverkkolupaa kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Sähköverkkotoiminnan harjoittamisesta ilman sähköverkkolupaa on säädetty rangaistus sähkömarkkinalain 108 §:ssä.

1 Sähköverkkotoiminnan luvanvaraisuus ja sähköverkkolupatyypit

Kaikkien sähköverkkotoimintaa harjoittavien on haettava joko jakeluverkonhaltijan sähköverkkolupaa tai suljetun jakeluverkon sähköverkkolupaa. Sähkömarkkinalain (588/2013) mukaan sähköverkkotoimintaa harjoittava ei voi saada enää vapautusta verkkoluvasta. Sähkömarkkinalain 12 §:n mukaan jatkossa vapautuksen verkkoluvasta voi saada vain sähkökauppa-asetuksen 17 artiklan mukaisella poikkeusluvalla.

Toiminta on luvanvaraista sähköverkkotoimintaa jos sähköverkko sijaitsee useamman eri tahon omistuksessa tai hallinnassa olevilla kiinteistöillä ja siirrosta peritään vastiketta.

1.1 Jakeluverkonhaltijan sähköverkkolupa

Jakeluverkonhaltijan, joka harjoittaa sähkömarkkinalain (588/2013) 4 §:n mukaista luvanvaraista sähköverkkotoimintaa, ja joka ei täytä suljetun ja-

keluverkon määrittäminen, on haettava sähköverkkotoiminnalleen jakeluverkonhaltijan sähköverkkolupaa. Tällainen niin sanottu tyypillinen jakeluverkonhaltija harjoittaa perinteistä sähköverkkotoimintaa jakeluverkossa tai suurjännitteisessä jakeluverkossa.

Energiamarkkinavirasto myöntää jakeluverkon verkkoluvan hakijalle sähköverkkoluvan, jos hakija täyttää ja osoittaa hakemuksessaan täyttävänsä sähköverkkotoiminnalle asetetut sähkömarkkinalain 6 §:n mukaisten teknisten, taloudellisten ja organisatoristen vaatimuksien lisäksi 10 §:n mukaiset jakeluverkonhaltijaa koskevat lisävaatimukset.

Energiamarkkinavirasto arvioi hakijan toimittamien tietojen perusteella hakijan taloudellisia ja teknisiä toimintaedellytyksiä sekä laskee tunnuslukuja liittyen muun muassa verkonhaltijan kannattavuuteen, vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen. Toimintaedellytysten arvioinnissa Energiamarkkinaviraston käyttämiä tunnuslukuja ovat esimerkiksi sijoitetun pääoman tuotto prosentti, omavaraisuusaste, current ratio sekä investointien tulorahoitus prosentti. Energiamarkkinavirasto arvioi hakijan toimintaedellytyksiä myös sähköverkkotoiminnan hinnoittelun kohtuullisuuden valvontamene-
telmien perusteella.

1.2 Suljetun jakeluverkon sähköverkkolupa

Sähkömarkkinalain (588/2013) mukaan suljetun jakeluverkon määrittäminen voi saada jakeluverkko tai suurjännitteinen jakeluverkko, jossa harjoitettu sähköverkkotoiminta täyttää lain 4 §:n 2 momentin perusteella luvanvaraisen sähköverkkotoiminnan tunnusmerkistön, mutta jonka käyttötarkoitus ja käyttäjien piiri eivät tosiasiallisesti täytä varsinaisen sähköverkkotoiminnan tyypillisiä piirteitä. Suljetun jakeluverkon määrittäminen saavan jakeluverkon on täytettävä sähkömarkkinalain 11 §:n mukaiset edellytykset.

Sähkömarkkinalain 11 §:ssä suljetun jakeluverkon verkkoluvan myöntämisestä sanotaan seuraavaa.

Suljetun jakeluverkon sähköverkkolupa myönnetään hakemukselta hakijalle, joka harjoittaa sähköverkkotoimintaa maantieteellisesti rajatulla teollisuus- tai elinkeinoalueella taikka yhteisiä palveluja tarjoavalla alueella sijaitsevassa jakeluverkossa tai suurjännitteisessä jakeluverkossa, jossa ei toimiteta sähköä kuluttajille, jos:

1) erityisistä teknisistä tai turvallisuuteen liittyvistä syistä kyseisen verkon käyttäjien toiminnot tai tuotantoprosessi muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden; tai

2) kyseisessä verkossa jaellaan sähköä ensisijaisesti verkon omistajalle tai verkonhaltijalle taikka niihin omistussuhteessa oleville yrityksille.

Suljetun jakeluverkon sähköverkkolupaa ei kuitenkaan saa myöntää hakijalle, jonka sähköverkossa toimitetaan sähköä kuluttajille, ellei kysymyksessä ole sähköntoimitus pienelle määrälle kuluttajia, joilla on työsuhteeseen perustuvia tai vastaavia yhteyksiä hakijaan. Kuluttajalla tarkoitetaan kuluttajasuojalain (38/1978) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kuluttajaa.

Suljetun jakeluverkon sähköverkkoluvan hakijaan sovelletaan 5 §:n mukaisia vaatimuksia.

Energiamarkkinavirasto on asettanut suljetun jakeluverkon hakijalle yleiset vaatimukset, jotka ovat seuraavat. Hakijalla tulee olla Y-tunnus. Hakijalla on oltava riittävä organisaatio toiminnan laatuun nähden, kuitenkin vähintään yksi henkilö palveluksessaan. Käytön johtajan ja sähkötöiden johtajan osalta sovelletaan sähköturvallisuuslain (410/1996) vaatimuksia.

Energiamarkkinavirasto arvioi tapauskohtaisesti täyttääkö hakija suljetun jakeluverkon tunnusmerkistön ja edellytykset. Jotta Energiamarkkinavirasto voi myöntää hakijalle suljetun jakeluverkon sähköverkkoluvan, tulee hakijan lisäksi esittää, että verkkotoiminta on eriytetty sähkömarkkinalain 12 luvun mukaisesti tai oikeudellisesti eriytetty 10 §:n jakeluverkonhaltijaa koskevan lisävaatimuksien mukaisesti.

1.3 Kiinteistön sisäinen sähköntoimitus

Sähkömarkkinalain (588/2013) 4 §:n 2 momentin mukaan luvanvaraista ei ole sähköverkkotoiminta, jossa sähköverkolla hoidetaan vain kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäistä sähköntoimitusta. Kiinteistöllä tarkoitetaan kiinteistömuodostamislain (554/1995) 2 §:n 1 kohdan ja kiinteistörekisterilain mukaista kiinteistöä. Esimerkiksi asuinkiinteistöjen sekä teollisuus- ja palvelukiinteistöjen sisäinen sähköverkkotoiminta ei ole luvanvaraista riippumatta siitä, toimiiko kiinteistöllä yksi tai useampi yritys.

Energiamarkkinaviraston hallintokäytännön mukaan kiinteistöryhmän sisäiseksi sähköntoimitukseksi luokitellaan sellainen sähköverkkotoiminta, jossa kiinteistöt rajoittuvat toisiinsa ja ovat saman tahon hallinnassa omistuksen tai muun sopimuksen, esimerkiksi vuokrasopimuksen tai muodostetun yhteismetsän kautta sekä kiinteistöt ovat lohkoittu ja niillä on lainhuuto. Liittyjän oma liittymisjohto tai varasyöttöyhteys katsotaan osaksi kiinteistön sähköverkkoa.

Jos sähköverkkotoiminta ei täytä kiinteistön tai kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon määritystä, tulee verkonhaltijan hakea joko suljetun jakeluverkon tai jakeluverkonhaltijan sähköverkkolupaa.

2 Sähköverkkoluvan hakeminen ja käsittely

Jakeluverkonhaltijan ja suljetun jakeluverkon sähköverkkoluvan hakulomakkeet liitteineen ja niiden täyttöohjeet löytyvät Energiamarkkinaviraston internetsivulta osoitteesta:

<http://www.energiamarkkinavirasto.fi/alasivu.asp?gid=61&languageid=246>.

Sähköverkkolupahakemukseen tulee sisällyttää hakulomakkeessa mainitut selvitykset ja liitteet täyttöohjeen mukaisesti. Hakemus liitteineen tulee täyttää sähköisesti. Allekirjoitukset on kuitenkin kirjoitettava käsin. Täytetty hakemus liitteineen tulee toimittaa ensisijaisesti sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@energiamarkkinavirasto.fi (sekä kopiona joni.kilponen@emvi.fi). Hakemus liitteineen on myös mahdollista toimittaa postitse osoitteeseen Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen Energiamarkkinaviraston maksullisista suoritteista (826/2012) 4 §:n 1 momentin kohdan 1 a mukaisesti Energiamarkkinaviraston antamasta päätöksestä sähköverkkolupaan peritään hakijalta 2800 euron suuruinen hakemusmaksu.

Verkkolupahakemus on toimitettava Energiamarkkinavirastolle viimeistään **2.12.2013** mennessä.

Verkonhaltijan voimassa oleva sähkömarkkinalain (386/1995) nojalla myönnetty sähköverkkolupa tai lain 4 §:n 3 momentin nojalla myönnetty vapautus sähköverkkoluvasta ovat voimassa siihen asti kunnes Energiamarkkinavirasto on tehnyt lainvoimaisen päätöksen uudesta lupahakemuksesta.

Energiamarkkinavirasto voi liittää verkkolupaan sen myöntämisen edellytysten kannalta tarpeellisia ehtoja.

Verkkolupahakemuksen käsittely on yksinkertaisempaa, jos lupahakemuksessa ei ole ehdotettu muutettavaksi jakeluverkonhaltijalle aiemmassa sähköverkkoluvassa määrättyä vastuualuetta. Tällöin verkkoluvan käsitteilyvaiheessa ei tarvitse kuulla naapuriverkonhaltijoita.

Energiamarkkinavirasto pyrkii ensitilassa käsittelemään jakeluverkonhaltijoiden (sisältäen suurjännitteiset jakeluverkonhaltijat) sähköverkkoluvat saapumisjärjestyksessä. Suljetun jakeluverkon sähköverkkoluvat tullaan

käsittelmään pääasiassa tapauskohtaisesti jakeluverkonhaltijoiden lupapäätösten jälkeen. Painavista ja hyvin perustelluista syistä johtuen Energiamarkkinavirasto voi huomioida hakemuksen kiireellisyyden ja poiketa edellä mainitusta järjestyksestä.

Lisätietoja asiasta antavat verkkoinsinööri Joni Kilponen, verkkoinsinööri Riku Kettu ja johtava asiantuntija Martti Hänninen.

Liitteet Jakeluverkonhaltijan sähköverkkoluvan ja suljetun jakeluverkon sähköverkkoluvan hakulomakkeet, hakulomakkeiden täyttöohjeet, vakuutuslomakkeet sekä tulos- ja tasesuunnitelman Excel-lomake